

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาหาความสัมพันธ์ (descriptive correlational research) เพื่อศึกษาการปรับตัวในระยะเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงของการหมกประจำเดือนของอาจารย์สตรีที่สอนในโรงเรียนเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ประชากร และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาประชากรซึ่งเป็นอาจารย์สตรีในระยะเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงของการหมกประจำเดือน ที่สอนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นโรงเรียนกรมสามัญศึกษา ประกอบด้วยโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ 4 โรงเรียน โรงเรียนสังกัดกองการมัธยมศึกษา 3 โรงเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 4 โรงเรียน และโรงเรียนสังกัดกองการศึกษาพิเศษ 1 โรงเรียน

การเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยมีเกณฑ์ดังนี้

1. ไม่มีประวัติทำผ่าตัดมดลูก และ/หรือ รังไข่
2. ไม่มีโรคประจำตัวที่ร้ายแรงและเรื้อรัง
3. ยินยอมให้ความร่วมมือในการวิจัย

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ สูตร $n/k \geq 30$ (Kerlinger & Pedhazur อ้างใน ธวัชชัย วรพงศธร, 2530)

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

k = จำนวนตัวแปรอิสระ

การวิจัยครั้งนี้ จำนวนตัวแปรอิสระ มี 4 ตัวแปรได้แก่ อายุ รายได้ สถานภาพสมรส และลักษณะครอบครัว คำนวณกลุ่มตัวได้ 120 ราย ผู้วิจัยเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็น 150 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส ศาสนา ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ รายได้ของครอบครัวต่อเดือน ความเพียงพอของรายได้ ลักษณะครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว จำนวนบุตร จำนวนบุคคลที่ต้องอุปการะ ความสัมพันธ์กับบุคคลที่ต้องอุปการะ การคุมกำเนิด อายุที่เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงของการหมดประจำเดือน ลักษณะของประจำเดือนที่เปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงของน้ำหนักตั้งแต่เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงของประจำเดือน และระยะเวลาตั้งแต่เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงของประจำเดือน

2. แบบประเมินพฤติกรรมการปรับตัวของอาจารย์สตรีในระหว่างที่มีการเปลี่ยนแปลงของการหมดประจำเดือน เป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามทฤษฎีการปรับตัวของรอย มีจำนวน 87 ข้อ แบ่งเป็น 4 ส่วนได้แก่

ส่วนที่ 1 เป็นแบบประเมินพฤติกรรมการปรับตัวด้านสรีรวิทยาจำนวน 43 ข้อ ประกอบด้วยข้อคำถามที่มีความหมายทางบวกจำนวน 14 ข้อ และข้อคำถามที่มีความหมายทางลบจำนวน 29 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบประเมินพฤติกรรมการปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์จำนวน 23 ข้อ ประกอบด้วยข้อคำถามที่มีความหมายทางบวกจำนวน 11 ข้อ และข้อคำถามที่มีความหมายทางลบจำนวน 12 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบประเมินพฤติกรรมการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่จำนวน 13 ข้อ ประกอบด้วยข้อคำถามที่มีความหมายทางบวกจำนวน 9 ข้อ และข้อคำถามที่มีความหมายทางลบจำนวน 4 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็น แบบประเมินพฤติกรรมการปรับตัวด้านการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันจำนวน 8 ข้อ ประกอบด้วยข้อคำถามที่มีความหมายทางบวกจำนวน 6 ข้อ และข้อคำถามที่มีความหมายทางลบจำนวน 2 ข้อ

ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 อันดับ กำหนดให้เลือกเพียงคำตอบเดียวที่มีความหมายของค่าต่างๆดังนี้

1 หมายถึง	ผู้ตอบไม่มี พฤติกรรมตามข้อนั้น
2 หมายถึง	ผู้ตอบมีพฤติกรรมตามข้อนั้น เป็นบางครั้ง หรือนานๆ ครั้ง
3 หมายถึง	ผู้ตอบมีพฤติกรรมตามข้อนั้นค่อนข้างบ่อยครั้ง
4 หมายถึง	ผู้ตอบมีพฤติกรรมตามข้อนั้นอยู่เสมอ หรือเป็นประจำ

เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินซึ่งมีข้อคำถามทั้งทางบวกและลบ การให้คะแนนจะขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อคำถามดังนี้

	ข้อความทางบวก			ข้อความทางลบ		
ผู้ตอบเลือก 1	ให้	1	คะแนน	ให้	4	คะแนน
ผู้ตอบเลือก 2	ให้	2	คะแนน	ให้	3	คะแนน
ผู้ตอบเลือก 3	ให้	3	คะแนน	ให้	2	คะแนน
ผู้ตอบเลือก 4	ให้	4	คะแนน	ให้	1	คะแนน

การแปลผลคะแนนการปรับตัวโดยรวมและรายด้าน แบ่งกลุ่มระดับของการปรับตัว โดยใช้ช่วงคะแนนเป็นเกณฑ์ กำหนดคะแนนไว้ 3 ช่วงโดยใช้วิธีทางสถิติ ได้แก่ พิสัย / จำนวนชั้น = (คะแนนสูงสุด – คะแนนต่ำสุด) / 3 (กานดา พูนลาภทวี, 2530) คือ แบ่งเป็นระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับต่ำดังนี้

การปรับตัวโดยรวม

คะแนน 87.00-173.99	หมายถึง	การปรับตัวอยู่ในระดับต่ำ
คะแนน 174.00-260.99	หมายถึง	การปรับตัวอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน 261.00-348.00	หมายถึง	การปรับตัวอยู่ในระดับสูง

การปรับตัวรายด้าน

ด้านสรีรวิทยา

คะแนน 43.00-85.99	หมายถึง	การปรับตัวอยู่ในระดับต่ำ
คะแนน 86.00-128.99	หมายถึง	การปรับตัวอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน 129.00-172.00	หมายถึง	การปรับตัวอยู่ในระดับสูง

ด้านอัตมโนทัศน์

คะแนน 23.00-45.99	หมายถึง	การปรับตัวอยู่ในระดับต่ำ
คะแนน 46.00-68.99	หมายถึง	การปรับตัวอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน 69.00-92.00	หมายถึง	การปรับตัวอยู่ในระดับสูง

ด้านบทบาทหน้าที่

คะแนน 13.00-25.99	หมายถึง	การปรับตัวอยู่ในระดับต่ำ
คะแนน 26.00-38.99	หมายถึง	การปรับตัวอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน 39.00-52.00	หมายถึง	การปรับตัวอยู่ในระดับสูง

ด้านการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

คะแนน 8.00-15.99	หมายถึง	การปรับตัวอยู่ในระดับต่ำ
คะแนน 16.00-23.99	หมายถึง	การปรับตัวอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน 24.00-32.00	หมายถึง	การปรับตัวอยู่ในระดับสูง

การตรวจสอบคุณภาพ ของเครื่องมือ

การหาความตรงตามเนื้อหา

ผู้วิจัยนำแบบประเมินพฤติกรรมการปรับตัวในระยะที่มีอาการของการหมดประจำเดือนของอาจารย์สตรี ไปหาความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพยาบาลสตรี 2 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านทฤษฎีการปรับตัวของรอบ 2 ท่าน สูติแพทย์ผู้เชี่ยวชาญในสาขาเวชศาสตร์การเจริญพันธุ์ 1 ท่าน แล้วนำมาคำนวณความตรงกันของผู้ทรงคุณวุฒิ (interrator agreement) และคำนวณค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (content validity index) (Davis, 1992) ได้ 0.87 เท่ากันทั้งสองค่า หลังจากนั้นผู้วิจัยนำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒีก่อนนำไปหาค่าความเชื่อมั่น

การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดสอบหาความเชื่อมั่นในกลุ่มอาจารย์สตรีที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน คืออาจารย์สตรีที่สอนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน จำนวน 15 ราย และคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีของ ครอนบาค แอลฟา (Cronbach's alpha coefficient) (Brink & Wood, 1989) ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยรวมและรายด้านดังนี้ การปรับตัวโดยรวมเท่ากับ 0.86 ด้านสรีรวิทยาเท่ากับ 0.73 ด้านอ้อมโนทัศน์เท่ากับ 0.80 ด้านบทบาทหน้าที่เท่ากับ 0.75 และด้านการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันเท่ากับ 0.75

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนต่างๆ ทั้งโรงเรียนรัฐบาลและเอกชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว ผู้วิจัยเข้าพบผู้อำนวยการโรงเรียนต่างๆ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ประโยชน์ของการวิจัยและขอความร่วมมือในการวิจัย และขออนุญาตพบกลุ่มตัวอย่าง
3. เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการโรงเรียนแล้ว ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดไว้ แล้วขอเข้าพบกลุ่มตัวอย่างเพื่อแนะนำตัว แจ้งวัตถุประสงค์ในการวิจัย แจ้งการพิทักษ์สิทธิ และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินยอมให้ความร่วมมือ อธิบายการตอบแบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบประเมินพฤติกรรม การปรับตัว แล้วให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบประเมินพฤติกรรม การปรับตัวตามที่เรียงลำดับไว้ แล้วตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบ
5. นำข้อมูลที่ได้อาวเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการโดยยึดหลักพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างคือ ชี้แจงว่ากลุ่มตัวอย่างมีสิทธิที่จะตอบรับหรือปฏิเสธในการเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้ และแจ้งให้กลุ่มตัวอย่างทราบว่าข้อมูลที่ได้รับจะเก็บไว้เป็นความลับ การนำเสนอผลที่ได้รับจากการวิจัยจะเสนอข้อมูลเป็นลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ไม่เสนอเป็นรายบุคคลหรือนำมาเปิดเผยเป็นรายบุคคล และจะไม่ทำให้ข้อมูลที่รับดังกล่าวเป็นอันตราย หรือเป็นผลเสียแก่กลุ่มตัวอย่าง เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินยอมให้ความร่วมมือในการวิจัยจึงได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ถ้าบุคคลใดไม่เต็มใจที่จะให้ข้อมูล สามารถยุติการให้ข้อมูลและออกจากการเป็นกลุ่มตัวอย่างได้ทุกระยะ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล โดยนำมาแจกแจงความถี่ และร้อยละ
2. วิเคราะห์คะแนนการปรับตัวโดยรวมและรายด้าน โดยนำมาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของอายุและรายได้ กับคะแนนการปรับตัวโดยรวมและรายด้าน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment correlation coefficient)
4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของสถานภาพสมรส และลักษณะครอบครัว กับคะแนนการปรับตัวโดยรวมและรายด้าน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพอยต์ไบเซรียล (point biserial)